

letudine, alienis humeris portatetur, se tamen voto religionis obstrinxerat, Socios exules quacun- que insequendi, et Mariam Virginem Lau- retanam in Picenis visitandi. Hunc secutus est eodem die Franciscus Villaroja, Hispanus, ro- busta aetate, florente valetudine, magnaquae spe ad sudores in Evangelica vinea. Tertium ad eandem Kalendas mors eripuit Michaellem Ferdinandum Zomeram, cui patria Ta'puja- gua, oppidum in Mexicanis; explevit aetatis annum sextum, et sexagesimum, Apostolici mi- nisterii trigesimum sextum: hic erat, inter alias virtutes, religiosa eximius paupertate, qui quae- cunque habebat, beneficis largiebatur; ut, pau- cis ante mortem diebus culcita etiam donata, in nuda cubans humo diem clausit postremum. Postridie ibidem decessit Lucas Merinus, qui Majum Haquiumque extremis temporibus gu- bernabat, nulli non charus indole suavissima. Tertio Nonas in eodem obiit loco Alexander e Rapicanis, nobili familia in Bremensibus, qui ad senectutem devenerat inter incultas eas gentes, perquamgratam de se relinquens me- moriam in Sonorensi Provincia. Tres vitam posuere pridie Nonas in eodem Sociorum fu- nesto sepulchro; quorum primus Josephus Ron- derus, Angelopolitanus, clarus ingenio, et san- guine, clarior certe charitate in illas remotas gentes, quas excolere missus est aetate flori- dus: a quibus evocatus Angelopolim ad Sancti Ildephonsi Ministerium, cum a Provinciae Prae- side obtinere non posset, ut ad sibi charas
gen-

gentes iterum mitteretur, id a Praeposito So- cietatis Generali exoravit. Alter Pius Laguna, Chiapensis in Novohispanis, qui tametsi debili semper usus valetudine, religiosissime adlabo- ravit in pago Basaraca positus, e regione fe- rocium gentium, quos Apachios, et Seres nun- cupant; qui sane, quidquid poterant, hostili depopulabantur audacia. Tertius Xaverius Pas- qua, natus Anticariae in Nova Hispania postri- die Idus Aprilis, anno saeculi nostri trigesimo secundo; qui ante triennium Babispae vineam in Sonorensibus exercendam susceperat: hunc profecto (quem contubernio novimus, et per- fectissimam Aloysii Gonzagae imaginem venci- ratum sumus) nemo unquam fuit, qui viderit, ab ulla Societatis lege, vel minima, deflexis- se: propterea cum fama olim vulgatum intel- lexerimus, puellam quamdam a morte fuisse revocatam ejus imperio; nihil mirandum credi- dimus, castigatissima sanctimonia virum divi- nitus fuisse ostentorum dono insignitum. Post hos tertia die fato concessit Franciscus Glauva, (patrio sermone *Hlawva*, quod paululum im- mutamus Latinae suavitate gratia) Pragensis, qui anno saeculi vertentis quinquagesimo pri- mo, cum sacrorum esset Minister ad Primas, his repentina defectione furentibus, ad necem quaesitus fuit, ut caeteri omnes, qui tum tem- poris Christi Fidem ibi gentium annuntiabant; quorum bini, Thomas Tellus, et Henricus Ru- henius, rebellium manibus mortem obierunt in Domini conspectu pretiosam. Glauva tamen
Di-

Divina Providentia servatus est, qui sexdecim alios annos in re Christiana Cinalovienses erudiret. Tertio Idus Septembres ibidem e vita migravit Joannes Nentuiggus, Germanus, Mathematicis cognitionibus apprime clarus, qui Ministros in Pimis, et Sonorensibus Moderator supremus gubernaverat, et qui in memorata nuper Pimarum conjuratione gravissimas aerumnas admirabili tolerantia passus est. Postridie Idus prope Istlanum anno aetatis trigesimo desideratus est Petrus Diezius, nota Mexici natus familia, quem tentavit Deus tum tenui valetudine, tum scrupulis urentibus animum; quibus nihil obstantibus, a Superiore imperatus, paucis ante exilium mensibus iter aggressus est milliariorum ad mille et ducenta circiter, labori Apostolico vacaturus; vix vero Atim, locum sibi destinatum pervenerat, exilii legem audivit: ut penitus videatur, eo duntaxat a Numine immissus, ut ejus patientia exerceretur. Suavissimi juvenis cadaver Istlanum delatum est. Septimo Kalendas Octobres Magdalenopoli diem obiit Emmanuel Aguirrius, in Vasconia prope Pampelonem natus, quem urbanitas, probitas, charitas, et studium ingens Deo comparandi animas, necessariae maxime dotes Evangelii praeconibus, exornabant: ante biennium Superior constitutus fuerat Sociorum omnium, qui vacabant in Nova Hispania Neophytis instituendis. Ibidem post diem tertium e vita excessit Ferdinandus Berra, cui patria Marfilus juxta Guanasuatum, ab argenti fodi-

nis

nis famosum oppidum: hic jam a puero visus est judicio, et pietate maturuisse: flagrabat desiderio Christi Fidem propagandi; neque vero annum dedit totum Apostolico ministerio. Istlani, ubi diu aegrotus remanserat, Nonis tandem Octobris mortem obiit Josephus Liebana, Hispanus, tranquilla semper comitate juvenis, cui ad Evangelium disseminandum proficiscenti, cum sacrae *mortis compendio vitam possidendam beatam*, inter abeuntis complexus memorasset Josephus Bellidus, vir praeclara sanctimonia, credebatur non longinquum ipsi praenuntiasset interitum: sane ante biennium vivere desiit. In pago altero, cui nomen Mochitilticus, finire vitam Maximilianus Lerojus, et Raimundus Sanchezius; hic Hispanus, quinto Idus Novembres, vir animi moderatione, ac linguae temperantia laudandus; ille Gallus, ante duos fere menses, qui Cameraci ad Belgas Gallorum natus, nomen ibidem Societati dedit; exaestuans vero studiis Christum praedicandi, ad Novam Aureliam, Gallorum tum ditionem in America Septentrionali, profectus fuerat: inde postquam Sociorum in Gallia res perierunt, constans ipse, propositique tenax, ad Mexicanos transivit, Praefectis ibi rerum conniventibus; atque ab Sociis ut perhumaniter exceptus, ita et in singulare exemplum omnimodae virtutis habitus, brevi quidem et moribus, et lingua Mexicanus factus est: hinc ad Pacem Lodoicam Otomitum vacare cogitabat, cum tandem ad Cinalovios ire jussus est,

ubi

ubi postremos laboriosae vitae posuit annos. Quartodecimo Kalendas Decembres Tequilae vita functus est postremus omnium Bartholomaeus Saenius, Hispanus, vir animi demissione mirabili, et comi semper charitate.

Datum sit hoc perbreve monumentum calamitosorum hominum morti consecrasse, quos prolixè describere singulos, nostri non est instituti; quos tamen omnino praeterire, nefas duximus: cum videantur aeternam memoriam iustissimo nomine meruisse. Qui ab illis, tanquam Thermopylis, fuere superstites, in alios ex aliis laboribus vocabantur; ut profecto nihil dubitandum existimemus, quin felices appellaverint Socios, quibus fortuna fuerat peracta jam sua. Neque idcirco minus haec omnia doluisse unusquisque censendus est, quoniam pluribus fuere communia. Et certe Salgadus, cui misericors natura obtigerat, non solum de suis angebatur aerumnis; verum et patientem ipsum aliorum in eisdem positorum angoribus miserebat. Socios intuebatur defessos, afflictos, inopes, languentes, cum morte luctantes; et cum aliter eos non posset, nisi verborum auxilio, sublevare, ingenti sane dolore ad praecordia cruciabatur. Atque ut primam sibi inter illos auctoritatem tum ab aliis virtutibus, tum maxime ab religiosa constantia comparaverat; ipsum alii conveniebant sive animi gratia, sive consilii; alii vero ad lectum vocabant, quem terrorum, quem cruciatum participem facerent; cujus vultum aequabilem,

tan-

tanquam a coelesti Numine pacis nuntium, in postremo agone conspicerent. Quin imo, cum in ejusmodi charitatis officiis ad canos pervenisset, etiam non vocatus praestabat se se facilis, dubios ut dirigeret, aegrotos ut recrearet, afflictos ut solaretur. Duodetriginta demum Socii, postquam mille, ac tercenta circiter miliaria fecissent, ingentibus ut aerumnis, ita periculis etiam superatis, Veramcruceam attigere; unde brevi solutis anchoris, nongentisque aliis milliaribus emensis, in Havanam transducti sunt. Post longiusculam ibi commorationem, denuo maris periculis mandantur; qua postrema usi prospere navigatione, Gades appulsi sunt sexto Idus Julias, anno post latam exilii legem confecto secundo. Inde in proximum Mnestei portum delati, triennium totum conquievit; donec ex Regio imperio per diversa peninsulae Hispaniae loca dispersi, Coenobitis traduntur, qui singulos custodirent. Ad Franciscanorum Familiam Salgadus destinatus est in pago quodam, vulgo *Tabladilla*, Placentinae dioeceseos. Et hactenus notum nobis est de tanti hominis vita: nam injuria temporum accidit, ut post annos aliquot audierimus, ibidem diem obiisse, nulla temporis, nulla peculiarium virtutum ratione significata; quem tamen eventum anno post octogesimum primo contigisse, nonnullo fulti fundamento suspicamur. Et nihil certe dubitamus, quin homo iste, qui a tenero castigatissimis moribus egregius fuerat; qui ad septem, et viginti Apostolatus

tus annos uni Verbo Dei propagando, emolumentoque animorum intenderat; qui ad incredibiles aerumnas, tantosque mari, ac terra labores mire constantem se praeberat; nihil, inquam, dubitamus, quin collocatus in Coenobii quiete, unice aeternae suae saluti jam vacans, quamplurima Sanctimoniae documenta reliquerit; quanquam in obscuro silentio cum delitesceret, neutiquam illa domesticos parietes praetergressa sint. Utinam Hiaquiensis hujus Apostoli nobis licuisset tum extrema morientis colligere suspiria, tum manus, pedesque vitae functi deosculari!

JOAN-

JOANNES FRANCISCUS LOPEZIUS.

INter viros ingenio, et doctrina summos, quos postremae calamitatis tempore Mexicana Societas numerabat, jure debetur locus Joanni Francisco Lopezio, quem non solum a domesticis, verum etiam ab externis, nec in illo duntaxat orbe novo, sed in hoc etiam veterè novimus ab Sapientia praedicatum. Ortus est Guarenis, paterno suburbano juxta Caracas, nobilem urbem Americanam, Provinciae caput; a qua urbe nomen est Cacavio, fabae illi nimirum, qua coccolatum hodie inter praecipuas potiones, atque orbis delicias est. Siti vero sunt Caracenses latitudinis gradu fere decimo ad Septemtriones. Pater ejus, Didacus Lopezius, Lacunae natus, quae civitas est Nivariae, unius ex Fortunatis insulis, Caracas inde transmigrans, bonorum fortunam non mediocrem adeptus ibi fuerat; cui viro nobilis foemina (cujus nomen ignoramus) Nonis Aprilibus, anno 1699. Joannem Franciscum peperit, qui Patri fuit eo charior, quod unigena, et quod Matre orbatu adhuc infantulus. Hic a tenero patefecit miram ingenii facilitatem; quod ingenium ut aliquando cultius explicaretur, constituit Didacus Veramcruceum cum filio transmeare, portum Novae Hispaniae percelebrem,

P. II.

N

brem,